

патріотично налаштованих військових. З лютого 2022 року до лав сил опору почали мобілізуватись представники різних професій. Історія знає багато прикладів ефективних моделей взаємних дифузій політики та військової справи.[2] Були як позитивні так й негативні приклади. Треба зазначити це буде новий досвід для української політики.

В умовах необхідності соціально-психологічної реабілітації військових, які повертаються з фронту, їх активна участь у політичному житті держави може мати подвійну користь. Позитивними, на наш погляд, є те що вони є мають широкий спектр цивільні професій та спеціалізації, не є професійними військовими із специфічною освітою, за роки супротиву сформували чітку національно-патріотичну та продержавницьку позицію, мають структурне бачення шляхів вирішення проблем та інші потрібні для еліти навички. Головною в ознакою в цьому переліку є те, що українське суспільство знаходиться в активному пошуку формату політичних еліт та має великий бонус довіри та лояльності до представників сил опору. Отже, можемо стверджувати що із здобуттям перемоги українська політична система зазнає значних змін а політичні еліти докорінно зміняться.

---

1. Маргулов, А. (2023). Регіональні політичні еліти: пострадянський устрій української політики. Українознавство, (4 (89)).

2. Требін, М. (2012). Армія і політика: історична ретроспектива взаємодії. Політичний менеджмент, (4/5), 141-153.

3. Єремєєва, І. А. (2018). Проблеми асиметричного конфлікту в сучасних міжнародних відносинах Problems of asymmetric conflict in modern international relations. Регіональні студії, 87.

Роман САВЧУК,

доктор юридичних наук, доцент,

директор Івано-Франківського

навчально-наукового юридичного інституту

Національного університету

«Одеська юридична академія»

**СТРАТЕГІЧНА КОМУНІКАЦІЯ ТА ЇЇ РОЛЬ
В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДІЯЛЬНОСТІ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ
(НА ПРИКЛАДІ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ)**

Важливу роль у прийнятті управлінських рішень, які впливають як на ефективність правоохоронної діяльності, так і рівень життя громадян, відіграють комунікації між населенням та органами державної влади. Проте важко впроваджувати будь-які проєкти та програми розвитку, якщо нема

чіткого розуміння того, до яких кінцевих результатів приведе прийняте рішення, а також чи дотримано баланс інтересів усіх зацікавлених сторін. Саме тому сьогодні «думка громадян є важливим інструментом впливу на діяльність органів влади та на визначення вектору розвитку країни, яка позиціонує себе як правова та демократична» [1].

«Саме у процесі ефективної інформаційної взаємодії та обміну забезпечується участь громадянського суспільства у реформуванні правоохоронних органів відповідно до європейських стандартів, відкритість для громадськості та навпаки, формування високого рівня довіри населення до їх діяльності, створення позитивного іміджу та надання їм можливості отримати суспільну підтримку у стабілізації правоохоронних відносин» [2, с. 51].

«Сучасна теорія комунікації базується на визнанні необхідності постійного тривалого діалогу з найважливішими цільовими групами як всередині, так і за межами системи» [2, с. 52]. Тому комунікація повинна бути спрямована на встановлення довгострокових взаємозв'язків правоохоронного органу з населенням, орієнтованою не на короткочасні потреби та бажання її суб'єктів, а на їх цінності, впливати на ефективність виконання правоохоронним органом своїх завдань. У юридичній літературі така комунікація отримала назву стратегічної.

Як відзначив у своєму інтерв'ю радник КМЄС в Україні зі стратегічних комунікацій Хассе Резенбро «стратегічні комунікації – невід'ємна складова реформ. Як вони самі, так і процес їх розробки, «відкриває» державні інституції і сприяє кращій прозорості. Крім того, більш відкриті публічні комунікації сприяють підвищенню довіри до державної установи та дозволяє громадськості взаємодіяти з інституцією і навпаки» [3].

Як зазначає Є. Романенко, «у сучасних умовах стратегічна комунікація в системі державного управління стає особливо результативною, оскільки передбачає реалізацію трьох основних цілей: передачу інформації, трансформацію позиції громадськості у ставленні до державно-управлінських інституцій та зміну поведінки громадянина. Це відкриває нові можливості для участі громадськості в процесах формування та реалізації державної політики, що дає змогу зробити її більш відкритою, прозорою та демократичною» [4, с. 5-6].

Разом з тим, незважаючи на значну кількість інформаційних продуктів, створених неурядовими та міжнародними організаціями, в органах досудового розслідування і прокуратурі сьогодні відсутні стратегічні комунікації (як процес) і комунікаційні стратегії (як продукт).

Як наслідок, відсутні єдині алгоритми і стандарти інформування населення, що призводить до ситуативного здійснення комунікативної взаємодії між правоохоронними органами та громадянським суспільством.

Враховуючи зазначене, актуальною проблемою ефективного інформаційного забезпечення є розробка та впровадження комунікаційної стратегії у діяльність правоохоронних органів, яка повинна бути спрямована на сприяння конструктивному діалогу правоохоронних органів з населенням

та формування довіри до правоохоронних органів.

У юридичній літературі немає єдиного підходу до змісту комунікаційної стратегії. Разом з тим, узагальнення структури та змісту комунікаційної стратегії окремих державних органів дозволяє виділити у ній такі основні блоки: I. Мета та завдання комунікаційної стратегії; II. Місія, візія та цілі правоохоронного органу; III. Візуальний стиль; IV. Стан комунікаційної діяльності правоохоронного органу; V. Мета, цілі, завдання та принципи комунікації; VI. Постійні продукти та цільова аудиторія; VII. Форми, засоби та канали комунікації; VIII. Моніторинг та оцінка ефективності комунікаційної діяльності.

З огляду на зазначене, вважаємо за доцільне запропонувати окремі елементи типової комунікаційної стратегії на прикладі органу прокуратури.

Метою комунікаційної стратегії органу прокуратури є налагодження системи скоординованого і дієвого використання комунікаційних можливостей органу прокуратури для підвищення до нього рівня довіри з боку населення та сприйняття його як ефективного правоохоронного органу.

Місією органу прокуратури є дотримання конституційних прав і свобод людини, координація формування кримінально-правової політики та діяльність органів правопорядку з метою забезпечення громадської безпеки та законності.

Візія відображає образ прокуратури, якого вона прагне досягти завдяки виконанню комунікаційної стратегії. За результатами обговорення за участю працівників прокуратури та представників громадянського суспільства бачення прокуратури є наступним.

Прокуратура – відкритий і близький для людей правоохоронний орган, який здійснює захист конституційних прав і свобод людини відповідно до міжнародних стандартів.

Метою комунікації є втілення місії органу прокуратури: ефективна професійна діяльність працівників прокуратури та справедливе суспільство.

Цілі комунікаційної стратегії прокуратури:

1. Сприяти позитивному іміджу прокуратури через налагодження системних та скоординованих комунікацій.

2. Забезпечити обізнаність громадян про процеси в органі прокуратури шляхом надання повного доступу до публічної інформації про діяльність органу в цілому, його структурних підрозділів, керівництва та окремих працівників.

3. Забезпечити повне та об'єктивне висвітлення діяльності органу прокуратури в медіа шляхом запровадження ефективних механізмів інформування ЗМІ та сприяння їм у зборі фактів та коментарів про його діяльність.

4. Підвищити рівень правової освіти населення, інформувати громадян про шляхи забезпечення їх прав та свобод, а також необхідність дотримання ними своїх обов'язків.

5. Сприяти інформуванню органу прокуратури з боку населення та ЗМІ

про стан злочинності на території її діяльності, ефективності діяльності органів досудового розслідування та працівників прокуратури, факти вчинення ними дисциплінарних, кримінальних чи інших правопорушень.

6. Оптимізувати обмін інформацією між прокуратурою та іншими правоохоронними органами, центральними та місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування.

Цільовою аудиторією стратегічної комунікації органу прокуратури є:

- 1) особи, які звертаються до органу прокуратури за захистом порушених прав;
- 2) особи, які звертаються із запитом, заявами, повідомленнями, зверненнями, тощо, у тому числі про вчинення порушень законодавства органами та посадовими особами, які здійснюють досудове розслідування та ОРД;
- 3) особи, які відвідують прокуратуру;
- 4) громадські та правозахисні організації;
- 5) наукові установи та їх працівники;
- 6) експертні заклади та їх працівники, окремі експерти;
- 7) студенти;
- 8) представники ЗМІ;
- 9) інші державні органи та їх посадові особи.

Основними засобами та каналами комунікативної взаємодії прокуратури із населенням є наступні:

- веб-сайти правоохоронних органів та/або їх конкретних посадових осіб;
- «Дні відкритих дверей» (зустріч із працівниками правоохоронних органів або спеціалістами, які можуть відповісти на запитання щодо конкретних аспектів діяльності, відео, яке представляє організацію тощо);
- прес-конференції (наприклад, презентація річного звіту про діяльність, тощо);
- участь керівників правоохоронних органів у публічних дебатах (медіа, конференції-дебати, презентації для асоціацій та клубів тощо);
- створення телевізійних програм, орієнтованих на висвітлення функціонування правоохоронних органів;
- присутність у соціальних мережах, особливо у Facebook [5, с. 109-110].

Таким чином, стратегічна комунікація у діяльності правоохоронних органів – це особливий вид інформаційної взаємодії зазначеного виду державних інституцій з населенням, ЗМІ та окремими громадянами, що ґрунтується на нормах чинного законодавства, обумовлена правами та обов'язками її суб'єктів і спрямований на забезпечення ефективності правоохоронної діяльності.

---

1. Архипова Є. О., Дмитренко Н. О. Ефективна комунікація між органами державної влади та громадськістю як умова розвитку демократичного суспільства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016. № 1. С. 92-96. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2016_1_21.

2. Козьяков І. Концептуальні основи комунікативної стратегії органів прокуратури. *Юридична Україна*. 2016. № 9-10. С. 51-57. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urykr_2016_9-10_9.

3. Стратком: «Діалог між громадянами та владою як ніколи важливий для втілення реформ». URL: <https://www.euam-ukraine.eu/ua/news/stratcomms-citizen-government-dialogue-is-more-crucial-to-the-reform-process-than-ever-before/>

4. Романенко Є. Комунікативна політика держави: теоретико-методологічний аналіз: монографія. Київ: Національна академія державного управління, 2014. 399 с.
5. Циганюк С. Правові засади взаємодії органів прокуратури із ЗМІ та громадськістю. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 10. С. 107-110.

Наталія ОБУШЕНКО,
професор кафедри цивільно-правових
дисциплін Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ, доктор юридичних наук, доцент

ЩОДО ЗУПИНЕННЯ ДІЇ І ВИХОДУ УКРАЇНИ З МІНСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ТА ПРОТОКОЛУ

01.12.2022 ухвалено Закон України № 2783-ІХ «Про зупинення дії та вихід з Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах та Протоколу до Конвенції про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних та кримінальних справах від 22 січня 1993 року».

Дане рішення являється закономірним з приводу збройної агресії рф проти України з ціллю відокремлення від СНД та обмеження договірно-правових зобов'язань у рамках цього утворення, центром координації якого є держава-агресор та основні держави-учасниці тобто держави, які не висловлювали осуд щодо збройної агресії рф проти України, не піддержували або утрималися від голосування стосовно Резолюції Генеральної асамблеї ООН від 02 березня 2022 року щодо агресії рф проти України.

Відповідно до повідомленням Міністерства закордонних справ України дію Мінської конвенції та Протоколу до неї зупинено з 27.12.2022 у відносинах з російською федерацією та республікою білорусь (з дати повідомлення Виконавчого комітету СНД як депозитарія Мінської конвенції). У відносинах з Азербайджаном, Вірменією, Грузією, Казахстаном, Киргизстаном, Молдовою, Таджикистаном, Туркменістаном і Узбекистаном Мінська конвенція, діяла до 29.12.2023 – дати виходу України з неї (відповідно до повідомлення депозитарія Мінської конвенції від 05 січня 2023 року).

З дати зупинення дії Мінської конвенції до документів, виданих на території росії і білорусі, при їх пред'явленні на території України повинна застосовуватися вимога засвідчення апостилем згідно з Конвенцією, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів, 1961 року, яка є чинною у відносинах України з росією і білоруссю. Офіційні документи, видані в Україні, для використання в росії та білорусі підлягають засвідченню апостилем органами, визначеними постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 р. № 61 (з урахуванням змін, внесених постановою КМУ від